

Asia: LVM/1354/01/2019

Valtakunnallinen liikennejärjestelmäsuunnitelma vuosille 2021–2032 – Suunnitelmaluonnos ja vaikutusten arviointi

Suunnitelmaluonnos

Mitkä ovat tärkeimmät toimenpiteet suunnitelman tavoitteiden saavuttamiseksi?

Kauppakamari pitää hyvänä, että liikennejärjestelmien kehittämisen tueksi on laadittu valtakunnallinen suunnitelma, joka ulottuu pitkälle aikavälille yli hallituskausien. Tavoitteena tulee olla Suomen logistisen kilpailukyvyn varmistaminen. Suunnitelma ei riittävästi ota huomioon vientiteollisuuden tarpeita ja kustannuksia. Esimerkiksi Länsi-Suomen merkittävä viennin osuus tulee paremmin huomioida suunnitelmassa niin maantie-, raideliikenne- ja satamainfran sekä lentoliikenteen osalta. Suunnitelmasta puuttuu rahoitusraami korjausvelan pienentämiseksi ja saavutettavuuden parantamiseksi.

Raideliikenteen osalta tulee panostaa myös Tampere-Oulu välille. Vientiteollisuuden lentoyhteydet on turvattava.

Onko toimenpiteiden rahoitus kokonaisuutena oikein suunnattu taloudellisen raamin sisällä?

- **Liikenneverkko ja solmukohtat**
- **Henkilö- ja tavaraliikenteen palvelut**
- **Liikennejärjestelmän tukitoimet**
- **Muut toimenpiteet**

Rahoitukseen sisältyy riski vuosien 2021-2023 osalta, kun perusväylänpidon ja investointien vaje, joka aiheuttaa riskin vuodesta 2025 alkavalle liikennejärjestelmän rahoitukselle. Rahoitusmalli siirtää kunnille nykyistä enemmän rahoitusvastuuta liikenneinfran investoinneista. Suuri osa kunnista ei kykene kantamaan vastuutaan tässä. Etelä-Suomen vauraat kunnat hyötyvät tästä mallista. Vientiteollisuuden tuotanto tapahtuu kuitenkin eri puolella Suomea. Väylämaksujen poisto tukisi vientiteollisuuden kilpailukykyä.

Raideliikenne välillä Tampere-Oulu tulisi huomioida paremmin rahoituksessa. Se muodostaa selkeän pullonkaulan raideliikenteen toimivuudelle. Myös Vartius-Kontiomäki-lisalmi-Ylivieska-Kokkola raideliikenne tulee huomioida keskeisenä mineraalien vientireittinä. Painopiste investoinneissa tulisi olla tavaraliikennettä painottava, koska kumipyöräliikennettä on vähennettävä ympäristösyistä.

Sisältääkö vuoteen 2050 ulottuva visio liikennejärjestelmän kehittämiseksi oikeat asiat?

Visio on tärkeä tukipylväs 12-vuotiselle ohjelmalle. Sitä tulee jatkuvasti päivittää. Uudet polttoaineet, sähkölentokoneet ja etälennonjohto tuovat uusia mahdollisuuksia. Visiossa Suomen logistinen kilpailukyky tulee olla pääosassa. Digitalisaation täysmääräinen hyödyntäminen edellyttää fyysisen infran hyvää kuntoa. Myös alemmalla tieverkolla. Tie-, raide- ja meriliikenteen yhteensovittaminen ja multimodaalisuus tulee huomioida visiossa paremmin.

Viekö toimenpideohjelma kokonaisuutena kehitystä vision suuntaan?

Toimenpideohjelma vie vision suuntaan. Riittävän rahoituksen turvaamiseksi myös EU-rahoitus ja TEN-verkosto tulisi huomioida paremmin. Suomen kannattaa hyödyntää täysimääräisesti EU-rahoitusta ja uskallettava panostaa liikenteen kehittämiseen. Riittävä rahoitus on varmistettava pitkällä aikavälillä.

Vaikutusten arviointi

Onko vaikutusten arviointia täydennettävä viranomaisten suunnitelmien ja ohjelmien ympäristövaikutusten arvioinnista annetun lain näkökulmasta?

Liikennejärjestelmätyö tulee toteuttaa yhteistyömallin pohjalta ja laajan liikennejärjestelmäfoorumin avulla. Yritykset ja niitä edustavat järjestöt tulee ottaa mukaan suunnitteluun. Tulevat suurinvestoinnit Suomeen tulee turvata myös liikenteen osalta. Ympäristövaikutuksia arvioitaessa tulee huomioida Suomen kilpailukyky kansainvälisten investointien sijaintipaikkana. Liikenteen kustannus on yrityksillemme jo nyt kilpailijamaitamme korkeampi.

Antaako vaikutusten arviointi riittävän hyvän kuvan suunnitelman vaikutuksista?

Kansainvälinen saavutettavuus tulee huomioida vielä selkeämmin.

Yleistä

Miten valtakunnallisen liikennejärjestelmäsuunnittelun prosessia (vuorovaikutus, viestintä ja vaikutusten arviointi mukaan lukien) tulisi kehittää?

Yritykset ja niitä edustavat järjestöt tulee ottaa mukaan liikennejärjestelmäsuunnitelman prosessiin entistä selkeämmin. Suomen vientikilpailukyky on hyvinvointimme perusta ja luo edellytykset myös liikenteen kehittämiseksi.

Häkkinen Juha
Pohjanmaan kauppakamari

